

HEREND VÁROS TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI FEJLŐDÉSE 2013-2021 KÖZÖTT

Hegyi Gábor

Hegyi Gábor Vidékfejlesztési agármérnöki alapképzési szak levelező munkarend
MATE Georgikon Campus Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Belső témavezető: Dr. habil. Bali Lóránt egyetemi docens Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Dolgozatomban Herend város társadalmi és gazdasági fejlődését vizsgáltam 2013-2021 között. Elemeztem Herend város történelmét, kialakulását, elnéptelenedését és újra benépesítését. A történelmi visszatekintés során vizsgáltam a Herendi Porcelángyár kialakulását, hiszen városunk történelmének, jelenének és remélem jövőjének is meghatározó szereplője. Az önkormányzat vizsgálatát a geológiai, topográfiai és infrastrukturális elemzésével kezdtem. Herend földrajzi elhelyezkedése ideálisnak mondható, közel van a vármegyeszékhely. Megállapítottam, hogy városunk előnyös elhelyezkedéssel bír a 8. számú főút mellett. A tömegközlekedés szempontjából csak a buszközlekedésnek van jelentősége, mert a személyszállító vonatok településünkön már nem állnak meg. Településünk mind humán, mind a vonalas infrastruktúra szempontjából előnyös helyzetben van. Belterületen a teljes lefedettség biztosított, így sok közép-dunántúli települést megelőzve lehetünk büszkék településünk műszaki infrastrukturális kiépítettségére. Elemeztem a lakosság gázfogyasztását és megállapítást nyert, hogy egy fatüzelés hagyományokkal rendelkező bakonyi településen átlagban csak 16,3% a gázt nem fogyasztók aránya. A lakoságtól elszállított szilárd települési hulladék mennyisége a vizsgált 9 évben 20%-kal nőtt, ami jelentős, ha figyelembe vesszük, hogy a szelektíven gyűjthető hulladékok zöme már nem kerül bele a kommunális hulladék gyűjtőedénybe. Herend infokommunikációs fejlettsége megfelel a 21. századi igényeknek és elvárásoknak. Szinte az összes mobilszolgáltató és kettő vezetékes szolgáltató termékei elérhetőek településünkön, így a lakosság a szerencsés versenyhelyzetben a számára legmegfelelőbb szolgáltatási szerződések között válogathat. Városunk nevelési-oktatási helyzetképe nagyon kedvező, hiszen 30 férőhelyes bölcsődével és 120 férőhelyes óvodával rendelkezünk, majdnem 100%-os kihasználtság mellett. Iskolánkat a Veszprémi Tankerületi Központ működteti 2018-tól átlagban és tanévenként 370 diákkal. Herend erős sváb hagyományokkal rendelkező település. A nemzetiségi nevelés lehetőségeit messzemenőig kihasználjuk az óvodában és az iskolában is, a gyermeknek örökölni nemzetiségi hagyományok

ápolását és a német nyelvtanulást adjuk át. Szociális ellátás terén szintén kiváló képességekkel rendelkezünk, a törvényi szabályozást kiegészítve helyi rendeletben pontosítjuk a szociálisan rászorulókat támogathatóságát. Szerencsére a segélyezés egyre kisebb jelentőséggel bír, azonban az idősebb korosztály fokozottabb figyelmet érdemel. Széles szociális intézményi ellátottsággal segítjük azokat az embereket és családokat, akik sajnos rákényszerülnek a támogatásra. Az egészségügyi alapszolgáltatások széles skálája található meg Herenden gyermek és felnőtt háziorvossal, fogorvossal, gyógyszerházzal. A település demográfiai mutatói sajnos az országos tendenciát követik kicsiben. A lakosságszám 2013 óta folyamatosan csökkent, de 2019-2021-ben a csökkenés megállt és stagnált. A születési és halálozási ráta változása is bizakodásra ad okot, hiszen 2021-ben 0,3% volt csak a különbség. Egy település lakosainak a számát a belföldi vándorlási egyenleg is befolyásolja. Herenden a be- és elvándorlás szinte elenyésző mértékű, így nem indokolt kiemelt feladatként kezelnünk. A fiatalodási és öregedési index is sajnos nem a legkedvezőbb, településünk is előregedőben van. Reméljük a kormányzati intézkedések hatására egy drasztikus és pozitív változás fog bekövetkezni a jövőben. Foglalkoztatást is vizsgálva megállapítottam, hogy a javuló tendenciának köszönhetően egyre kevesebb a munkanélküli lakos. A gazdaságélénkítő hatások következtében Herenden is munkaerőhiány lépett fel, melyet a vállalatok, vállalkozások sokszor külföldi munkaerővel tudtak csak pótolni. Vizsgálatom tárgya volt a vállalkozások számának, kiskereskedelmi egységek számának alakulása. Az önkormányzat, mint gazdasági szervezetet fontos elem egy település működésében, fejlődésében. Bemutattam a közfeladatokat és saját bevételi forrásait. A saját bevételi források közül az iparűzési adót, mint legfőbb bevételi forrást vizsgáltam. Az iparűzési adót vizsgáltam az önkormányzat és a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. szemszögéből is. Kiemeltem a bevételi kitettséget, jellemeztem a bevételi kitettség okát, megváltoztatásának esetleges lehetőségét. Az adóbevételek jelentik a költségvetési tervezés alapját, próbálunk minden esetben forrást biztosítani céljaink megvalósításához, azonban mint minden költségvetés, rengeteg befolyásoló tényező esetleges hatását kiküszöbölni nem tudjuk. A 2013-2021-es években Herend sokat és sikeresen pályázott. Ebben az időszakban több, mint 1,8 milliárd forint pályázati forrást nyertünk, melyhez mindössze 64,7 millió forint önrészt volt szükséges biztosítani. Ezek a számok kiemelten eredményesnek számítanak. Településünk rengeteget fejlődhetett minden szempontból. Többek között kül- és belterületi utak újulhattak meg, intézmények bővíthettek és energetikai beruházásoknak köszönhetően modernebbek és energiatakarékosabbak lettek. Településünk a minőségi fejlesztéseknek köszönhetően egy vonzó bakonyi kisváros képében csalogatja a vidéki élet szépségeit keresőket, az itt lakók

számára pedig magas minőségű települési színvonalat és széles szolgáltatásspektrumú közszolgáltatásokat biztosít.